

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

III. Qualis sit Luthero caluinistis SS. Trinitas, & Christi Diuinitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

fapientibus idem testatur *Cas. l. 6. de bello Gallico. &c. 3.* Denique in Iure Ciuili, *L. Diuturna ff. de Legib.* Et in Iure Canonico, *dist. 1. Can. Consuetudo:* tribuitur eadē Legi scriptæ, & Consuetudini non scriptæ autoritas. Itaque Traditiones sunt legis quæ naturalis. Vide *Bell. l. 4. c. 8. de Verb. Dei.*

Regulas denique huc subicere, quibus Traditiones veræ cognoscuntur, est preterea. *1. Quod vniuersa Ecclesia, vt fidei dogmata, non scriptur: inuenitur: id Traditum esse necesse est. Quia Ecclesia, vt columna & firmamentum veritatis, 1. Tim. 3, errare non potest. Nec enim Mat. 16, Porta inferi præualent aduersus eam.*

II. Reg. Quod vniuersa seruat Ecclesia, & id constituere nemo potuit, nisi Deus: neque tamen vsquam scriptum est: id ab Christo & Apostolis Traditum, dici necesse est. Aug. epist. 118. Insulentissima insania est existimare, Non rectè fieri, quod ab vniuersa Ecclesia fit. Tale est Baptisma paruulorum actu non credentium: quod nec Lutherani, nec Calvinistæ, nec Catholici ex Scripturis contra Anabaptistas in Colloq. Frankent. potuerunt. Et idem Synodus Generalis Wittenberg. ex Luthero in Gal. 3. Kem. Exa. sess. 7. definiuit tenendum ex fide. Tale de non rebaptizandis hæreticis; quod Aug. defendit ex Traditione sola, contra S. Cypr. in hoc Traditionis negligetem: At ante mortem conuersum, ait Aug. epist. 48.

III. Reg. Quod omnis retrò seruaui Ecclesia, merito creditur ab Apostolis institutum, & si tale sit, vt ab ecclesia potuerit institui. Talis est Quadragesima: quam Calvinus Institution. libr. 4. capit. 12. §. 20. vocat superstitionem, post Apostolos excogitatam. Sicut & S. Ordines minores dicit, l. 4. c. 19. §. 24. nouitium com-

mentum Sorbonistarum, &c.

IV. Reg. Cum omnes Ecclesia Doctores communi docent consensu, aliquid ex Apostolica Traditione descendere; illud Traditionem esse credendum est. Ratio. Quia si talis consensus errare posset; posset & Ecclesia; quæ suos sequi Doctores tenetur. Tale est, Imaginum cultus, Ritus Baptismales. &c.

V. Reg. Esse ab Apostolis Traditum id, quod pro tali habetur in Ecclesijs, in quibus continuata successio est ab Apostolis. Sic Iren. l. 3. c. 3. Tertul. l. de præscript.

II. DE VERBO DEI INCARNATO.

QVÆSTIO III.

Qualis sit Luthero-caluinistis S. Trinitas, & Christi Diuinitas?

HÆRESIARCH. I. Diagoras & Theodorus, ait *Cic. l. 1. de nat. Deor.* negant Deum esse: Protagora, esse dubitauit. Plato, vnum esse asseruit. Alij, plures fecere Deos.

2. Gnostici. Carpocrat. Manichæi, duo Principia statuerunt, Bonum spirituum, Malum corporearum rerum. *Cerdoniani & Marcionita* vnum Legis, alium Euang. lii Deum esse voluerunt.

3. Sabelliani, Naetiani, Praxeani, Hermogeniani sub an. 200. & post, Trinitatē vnā esse personā affirmarunt, quæ iuxta officia, nūc Pater, nūc Filius, nūc Sp. S. diceretur: teste *S. Aug. l. de har. c. 41. 4. Ebion, Cerinthus* sub an. 90. negarunt Christi Diuinit. quod merus homo ex Iosepho & Maria natus fuisset. *Euseb. l. 3. hist. Eccl. c. 17. Itē Carpocrates* sub an. 137. teste *Aug. de har. c. 7. 5. Arius* finxit, Deū sēper fuisse Patrem, Filiū ante creaturas creatum, & à Filio Sp. Sanctum, teste *Euseb. sed. 4. quæst. Eunomian. de quæst. 1.*

Lutheranos itēq; Calvinianos quosdam: adeoq; in his primipilos. similia istis sensisse & scripsisse, reor nec ipsos Lutherocaluinianos induci facile posse vt credant. Alii argutores, se suorum dicta infanda interpretari aliō nitentur; cautiōres humanū lapsū excusabūt, in varia lectione voluntatē negare noluērunt; sed eōmnes sectariorū opiniones Synodalesq; Consensus opponent: & ex professo ab suorum blasphemis abhorrebunt. Verum tamen quot, & quantifera hæresum quo hoc, & cum damnatissimis istis hæresiarch. præcis senserunt, & cum nupero, Caluini equali. licet antagonista eius talium asserere Serueto? *lib. 5. Trin. p. 189. Et in respon. ad met. 1.*

Ita & Ministri Transyluani l. 2. c. 4. atheizant omnes. Vide in meo *Luthero-c.* p. 1. q. 6. 7. 8. 9. 11. 12. vbi totidem ipsorum verba quæ recitantur; quæ & refutantur partim, partim & in meo *Antichristo* quæst. 3. 4. 5.

PAPISTA. Sacrum vtrumque reclamatur Instrumentum; vniuersaque SS. Patrum consentiens Antiquitas; & Ecclesia Dei conclamat aduersum Atheistas istos.

1. Nam, 1. Reg. 2. *Non est sanctus, ut est Dominus: neque enim est alius extra te.* 3. Reg. 8. *Deus Israel, non est similis tui Deus.* At si duæ aliæ forent naturæ diuinæ; essent similes. Mar. 12. *Vnus est Deus, & non est alius præter eum, scilicet in Vnitate naturæ.*

2. Trinitas est in personis distincta per relationes; sed non diuisa. Vnde symb. Athanasii: *Alia est Persona Patris, alij Filij, alia Sp. S.* Dicit a. Boetius lib. de Trin. *Substantia in diuinis continet Vnitatem: Relatio multiplicat Trinitatem.* Si ergo, ait S. Tho. p. 1. q. 28. a. 3. c. Relationes Non distinguuntur realiter, non erit in diuinis Trinitas realis; sed rationis tantum: Quod est Sabelliani erroris.

3. Quare sic ratiocinatur S. Tho. 1. q. 30. a. 1. Nomen *Persona* significat in Diuinis Relationem, vt rem subsistentem in natura diuina: Sed relationes reales sunt in diuinis plures: *ibid.* q. 27. a. 1. 3. 4. Ergo sunt plures res subsistentes in diuina natura: & hoc est esse plures Personas. Manente nihilominus isto S. Ambrosij l. 1. de Fide c. 2. *Deus in Deo est: sed non duo Dii.* Quocirca ait Damasc. lib. 3. *Orthod. fidei c. 5. Differentiam hypostaseon in tribus Proprietatibus, scilicet paternali, filiali, & processionali, recognoscimus.*

Verum id ita, ceu S. Ambr. l. 1. de Fi-

de. c. 5. to. 2. ait. *Impossibile est Generationem scire secretum: mens deficit, vox silet.* Sed per originem generationis & processionis distinguitur Trinitas, ait D. Tho. 1. q. 32. a. 1. *Ergo Trinitas ea personarum per rationem cognosci non potest.* Vnitas vero Deitatis, hoc est.

Nam Pagani, vt plures inuenerunt Deos; Vnum tamē cognouerunt, Rom. 1. Aut cognoscere naturaliter poterunt.

II. HÆRESIARCHIA. IESVS Christus non est vere Vnus solus Deus ab æterno; vt qui ante incarnationem Nihil fuit, nisi per idam in mente Dei. Ita olim Ebion & Cherinthus apud Irenæum l. 1. c. 15. 26. Item Sabellianus & Photinus apud Aug. *heresi* 44. & 45. De Trinitate, vide q. sequente.

LUTHERO-CALVINISTA similiter: patet *Luthero-c.* q. 7. & 9.

PAPISTA. I. Dominus IESVS in Evangelio se esse docet Iudæis Vnum, vnum, solumque Deum; vt in meo *Antichristo*, q. 3. n. 6. demonstro.

2. Ita Moyses Deu. 4. *Dominus ipse est Deus, & non est alius præter Vnum, Deus.* 6. *Audi Israel, Dominus Deus noster, Dominus vnus est; Vnitate numerica, non specifica: Vnitate naturæ non solum charitatis, vt Erasmus, Calvinus, Transyluani, & Ariani volunt. Similia passim in libris Historialibus, & Prophetis: Vnde Bell. l. 1. de Christo, c. 3. De S. Patribus ibidem.*

RATIO fauet. 1. Deus est summum Ens: *Ego sum, qui sum.* Exo. 3. Ergo est simile Vnus. Quo enim quid est magis Ens, eò magis est Vnum. Et quo quid perfectius est in Esse, eò longius abesse ab Non esse, & proinde ab diuisione.

2. Deus est suum Esse: Exo. 3. *Ego sum*

qui sum: & caret omni cōpositione: ergo non est multiplicabilis, nec diuisibilis in plura indiuidua. Nam Esse proprium vnus, non potest Esse alterius.

3. Deus est, Pl. 82. *Solus Altissimus*: Eccl. 1. *Vnus altissimus*: Est finis vltimus omnium, Apoc. 1. *Ego sum α & ω*. Est infinitus in essentia, potentia, sapientia. &c. Pl. 144. *Et magnitudinis eius non est numerus*. Ego vnus est numero.

Suasiones Transyluanorum fileo; quod hodie plerique Luth. & Calu. ab eis abeant.

III. HÆRESIARCHIA. *Christus est minor Patre. Est instrumentum Patris in creando. Est aliquid Naturæ diuinæ. Est Proprietatē tantum distinctus à Patre: &c. Et quæ talia complura in meo Luthero-c. 9. Ita Arius, teste Epiph. heresi. 69.*

LUTHERO-CALVINISTÆ Eadem; & his infandiora plura: adeo profecit deterior posteritas hæretica.

PAPISTA. Quæcunque iam attulimus ad demonstrandam Vnitatem Christi cum Patre in vna Deitate & naturas omnia illa & ad Æqualitatem vtriusque euidenter valent. De quo vide & in meo *Antichristo Calu. q. 3. n. 6. Et q. in sequente.*

IV. HÆRESIARCHIA. *Christo homini est communicata à Deo Diuinitas, non aeterna generatione sed per inhabitationem, & gratiam.*

Ita Nestorius apud Theodoretum l. 4. heresi. fab.

CALVINISTA. *Christus secundum Diuinitatem restitui sibi gloriam postulat: ait Melanch. Et Calvinus: Pater solus in Scripturis Deus vocatur per excellentiam.*

LUTH. *Filius Dei est Virtus Patris, & Instrumentum.*

ERASMVS. *In Scripturis Pater intelligitur, quoties absolute DEVS appellatur.*

CALVIN. *Christus secundum Diuinitatem est Mediator. &c. Vide Luthero-c. 9. 11. & 12.*

PAPISTA. Quæ in Veteri Testamento de Vno vero Deo dicuntur; ea-

dem in Nouo Testam. exponuntur de Christo: Ergo Dei Filius, quia Deus verus, est *Æqualis Patri secundum Diuinitatem: minor Patre secundum Humanitatem: ait Symbolum Athanasii: quod Gregorius Niger vocat Symbolum Athanasii, Sed blasphemè.*

1. Vt, istud Num. 21. *Dominus immisit in populum ignitos serpentes*: Paulus de Christo exponit. 1. Cor. 10: *Neque tentemus Christum: sicut quidam tentauerunt; & à serpentibus perierunt.*

2. Item, Mala. 3. *Ego sum primus & nouissimus*: Apoc. 1. de Christo: *Ego sum α & ω. Ego sum primus & nouissimus: & viuens, & sui mortuus.*

3. Item Pl. 101. *Tu Domine initio terram fundasti*. Hebr. 1. *Christus probatur esse maior Angelis, & creator. &c. Vide plura talia, apud Bell. l. 1. de Christo. c. 4. Et in meo Luthero-calv. q. 12.*

QVÆSTIO IV.

An Luthero-caluinistæ sint Trinitaræ?

HÆRESIARCHIA. *Tres sunt Spiritus aeterni, essentiali numero differentes.*

Ita olim Peratæ, apud Theodoretum l. c. 18. heresi. fabul. asserentes, *Trinitatem esse tres Deos, tres mentes.* Vide Annales Bzouii anno 535. §. 10. Baron. to. 7. Philoponus abolitam hæresin hanc renouauit: Item Gallus, sub annum 1090. Contra quem S. Anselmus stetit. Idem docuit Raym. Lullus sub annum 1240. *tres personas tres Essentias esse.*

DE LUTHERO-CALVINO, eorumque sequacibus, idem disertè docentibus, vide meum Luthero-c. p. 1. q. 9. 11. & 12. Hodie tamen communiter deseruerunt errorem.

PAPISTA. Ex Euangelio blasphemiam refutatam require in meo *Antichristo. p. 1. q. 2. & 4. præcipuè. Quibus ad*